

Megjelenik
minden
vasárnap
és
csütörtök
reggel.

JÁSZ UJSÁG

Megjelenik
minden
vasárnap
és
csütörtök
reggel.

SZÉPIRODALMI ÉS TÁRSADALMI LAP.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztő címére küldendők

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN:
Egész évre 8.— K
Fél évre 4.— K
Negyed évre 2.— K

Felelős szerkesztő:

BELEZNAV LÁSZLÓ.

Laptulajdonos: **DARÁNYI FERENC.**

Előfizetési és hirdetési díjak a laptulajdonos címére küldendők.

KIADÓHIVATAL:

Jászberény, Vásár-u. 2., hol hirdetések a legolcsóbban vétetnek fel. — Nyitási sora 30 fillér.

ELŐFIZETÉSI ÁR VIDEKEN:

Egész évre 9.— K
Fél évre 4.50 K
Negyed évre 2.50 K

HÁROM TERV ELŐTT.

Jászberény város haladását, fejlődését célzó közeleti mozzanatok megragadják az érdekelt közönség figyelmét egy-egy időre s azokat itt-ott: kaszinókban, körökben, társas összejövetelek alkalmával pertraktálván, csakhamar napirendre is térnek felettük.

Sokszor hallunk a város haladását érintő tervek és munkálatokról helyes és nem helyes bírálatot. Ezek során azonban mindig következetesen kísért a politikai okozatok feltevése és ilyenkor, ha tudni illik valami nem sikerült, vagy nem jött ki jóra — keressük és csakhamar megtaláljuk az állandó bűnbakot a helyett, hogy a tervek keresztülvitelére szolgáló törekvésekkel lelkiismeretesen és az ügyek melletti erős kitarással közremunkálnánk.

Az utóbbi idők köztevékenységi jelenségei — nem tagadhatjuk — eléggé biztatók. A város közönségének képvisellete több oly reális létesítményekkel foglalkozott behatóan, melyek a város anyagi és szellemi előfejlődését helyezik kilátásba.

Félig-meddig befejezett tényként állnak előttünk a városi téglagyár, a városi takarékpénztár létesítése és a társadalmi téren újabban szervezett népjóléti és közművelődési törekvések.

Ezeknek azonban még mindig árnyékában maradt a három régebben felvetett terv: *vasúti közlekedési ügyünk fejlesztése, a főtér rendezése, s a sugárút* (most már Rákócy-út) *kinyitásának* terve.

Az elsőben tegnap tárgyalt a közgyűlés által kiküldött bizottság és ez a jövő keddi képviselati küzgyü-

lés elé kerül, a másodikban — mint lapunkban legutóbb említettük — a város polgármestere és a városi tisztí ügyész most dolgoznak a financiák előnyös keresztülvitelét illetőleg, a harmadik t. i. a sugár út kinyitásának terve a város kedvezőtlen anyagi viszonyai indokából stagnál.

Ezen három főbenjáró haladási terv minél előbb való megvalósítására kellene nézetünk szerint erősen szervezkedni a város képviselében s a társadalomban egyaránt.

A kiveteli módzatokra nézve sokféle proposíció hangzott el a helyi lapokban. A kivétel nehézségeinek egyedüli oka lehet — mint ugyan a létesítmények eminens érve szokott lenni — a pénz, vagyis a költségek megteremtése.

Ezen hathatós és respektálandó

TÁRCA.

HETI KRÓNIKA.

I.

Önnepeltük márciusnak
Idusát
És megvittünk szörnyűséges
Nagy tusát.
Ellenség volt az eledel
S az ital:
Birkózott is véle öreg
S fiatal.
Hogy ne menjen kedély nélkül
A dolog;
Hát danoltuk a Himnuszt s a
Szózatot.
Mert ez nálunk régtől fogva
Igy szokás:
Önnepléssel vele jár a
Paprikás.
Instalálunk, gyászolunk, vagy örülünk,
Vége mégis: bankettezni
Leülünk,
S emlegetve minden búját
Panaszát
Poharazás közt megmentjük

A hazát.
Hogy is mondja Vörösmarty
Bordala?
Ha tele a magyar ember
Pohara:
„Nagyot iszik a hazáért
S felsívít.
Bárcsak egyszer tenne is már
Valamit!”

II.

Kiszárita a nap
A sarat,
Hej, de a nyomában
Por maradt.
Szídtam, mint a bokrot,
Az időt,
Mert tönkretett ruhát,
Lakkcipőt.
Most látom, mégis jobb
Volt a sár.
Az elégedetlen
Mind így jár.
Akkor legalább volt
Levegőm.
Dehogy sajnálnám már
A cipőm!
Most, ha végigszánt a
Piacon

S befőttyörész minden
Ablakon
A bőjti hideg szél
Vihara,
Nem Berény ez, hanem
Szahara.

Milyen pályára menjenek a nők?

A nő kevés kivétellel, inkább a családban szeretné keresni tevékenységének körét s csak akkor lép a kenyérkereső-pályára, ha a hivatottság vagy a szükség és kényszerűség kergeti rá. De akkor is végcélként mindig a férjhezmenés eshetősége lebeg lelki szeme előtt. Tapasztalhatták sokszor, hogy milyen gyönyörűséggel s készséges örömmel vetik sutba a leányok a legszebb öklevelet is, ha egy szeretett férfival léphetnek házasságra. Ezért aztán nem is készülnek kellő komolysággal és elszánt-sággal a kenyérkereső-pályára. Mindegyiknek ott lappang titokban a lelke mélyén ez a gondolat:

— Minek törjem, marjam magamat annyira, amikor előbb-utóbb ugyis férjhez megyek.

A kenyérkeresettel való foglalkozást a

okok dacára a város haladására irányuló három terv megvalósításának és sürgős keresztül vitelének akadályául nem szabad elismernünk egyedül a költség, illetve beruházás kérdését még akkor sem, ha a város közönségének megterhelhetőségéről lenne szó, mert a tervbe vett létesítmények a pótdadó esetleges növekedése arányában nyújthatnak előnyt az összeség és egyesek javára is.

A város haladásának ténye elvitázhatatlanul emeli a város értékét s a mellett, hogy jogot ad a sokszor lekiacsiyelt aspirációink megvalósíthatására, az ipari, gazdasági és kereskedelmi érdekeink előbbre vitelének lehetőségét biztosítja.

A hármas terv megvalósításának, megoldásának az intézők által felvett módzatait nem ismerjük közelebről és kimerítőleg, annyit azonban a város háztartására, vagyoni és jövedelmi berendezkedésére nézve tudunk és ismerünk, hogy a fenti két terv vagyis: a főtér rendezése és a sugárut kinyitására vonatkozó költségek beszerzésére némi alapul szolgálhat a város kisajátítási és kövezet-vám alap jövedelme, amely a szükséges tőkének helyes rendezéssel képezheti kamatbeli alapját talán minden újabb pótdadóbeli növekedés nélkül is.

A most két nap múlva szönyegre kerülő vasutügy helyes megoldását — mint a város haladásának első és főfeltételét — pedig nem tudjuk eléggé melegen ajánlani a képviselőtestület figyelmébe.

— **Választási mozgalmak.**
Jászberényben lapunk zártakor vett

értesülés szerint a kormány nem hajlandó *Apponyi* Albert gróffal szemben jelöltet állítani. „Az Ujság” című fővárosi lap ezen körülményt galgenhumorral kommentálva „tulkegyesiség”-nek vagy „túlőszinteség”-nek gyanítja, amire Jászberény város közönségének bizony csak az lehet a felelete, hogy ez csakugyan — *őszinteség*. Egyik megyebeli lap pedig azt a hírt hozta a héten, hogy *Apponyi* Albert gróf ellenjelöltjéül *Lukács* László pénzügyminisztert léptetik fel a nemzeti munkapárt hívei s hogy a miniszter állítólag elfogadta a felajánlott jelöltséget s legközelebb megjelenik a kerületben. Erről azonban mi jászberényiek semmit sem tudunk.

A **jákóhalmi választókerület** országgyűlési képviselője *Okolicsányi* László dr. ma délután tartja meg programbeszédét Jászapátn. A héten szerdán *Okolicsányi* dr. képviselő jászszentandrási választójánál tett látogatásokat.

A **szolnoki kerületből** *Mandel* Sándor dr. és *Bozoky* Árpád képviselő vezetésével küldöttség járt a Jesh-pártkörben, hogy Nagy Emil ellen jelöltet kérjenek.

A **karczagi választó** kerület 48-as szociáldemokrata pártja Kisujszálláson tartott értekezletén *Keresztesy* Károly kisszántói ref. lelkész jelölte újabban. Ugyancsak itt pártönkivüli programmal lép fel *Kardhordó* Árpád.

HIVATALOS RÉSZ

— **Mérnöki állás.** A városi tisztviselői állás betöltésére nézve tegnap járt le a pályázat. Beadott az állásra összesen négy pályázati kérvény. Pályáztak: *Siklósi* István pécsi, *Prokecz* Elek bácstopolyai, *Derzsi* József szolnoki és *Schwarz* Ernő budapesti magán mérnökök. A

képzésre szükséges időt még akkor sem, ha azzal a biztos tudattal lépnek a kenyérkereső — pályára, hogy előbb — utóbb férjhez mennek. Gondolják meg, hogy az alapos képzülésnek az életben bármikor hasznát vehetik, mert a hírtelen sorcsapások ellen nem véd meg a legboldogabb házasság, a legnagyobb vagyon sem. A szerető, gondos férj megbetegedhetik vagy meghalhat, a vagyon pedig elpusztulhat. Milyen áldás, ha ilyen kétségbeesett és válságos pillanatokban a saját erőnkre és tudásunkra nézhetünk farkasszemet a sorssal s azokról is gondoskodhatunk, akik ránk vannak utalva. A tudás és készség nem ártott meg senkinek, ellenben a hiánya mérhetetlen szenvedésnek, nélkülözésnek és megáítakodásnak volt már forrása. Keressék a produktív pályákat, amelyen meglik fáradságuk gyümölcsét. A legproduktívabb pályá most a kereskedelmi és az iparművészeti pályá. A tudományos pályák közül az orvosi és gyógyszerészeti pályát lehet ajánlani. Az előbbit azonban csak akkor, ha az illető nő igazán nem számít a férjhezmenésre, mert az orvos, ha hivatását komolyan veszi, nem ér rá a háztartással és gyermekneveléssel foglalkozni, a diplo-

pályázókra nézve szerzett értesüléseink szerint — *Siklósi*ról mult lapunkban már tévén említett — írhatjuk, hogy a pályázók közül *Prokecz* Elek magánmérnök bácstopolyai és kiskörösi birtokos, polgári származású igen jekesen képzett fiatal ember. Hogy azután melyiknek sikerülend a képviselő bizalmát megnyerni, az a jövő titka. A választás valószínűleg még e hóban meg fog tartatni a mérnöki állásra nézve.

Városi közgyűlés. Jászberény város képviselőtestülete e hó 22-én közgyűlést tart, melynek egyik legfontosabb tárgya — mint ahogyan már lapunkban jeleztük — a nagyközségi közgyűlés — hevesi újvasútvonal kiépítésének kérdése lesz. Multkor vezérsorainkban méltattuk ezen a város közlekedésügyének fejlesztését célzó ügyet, kapcsolatban a Mátra — körösvidéki vasútépítő társaság újabb előterjesztésével, melyet a díjzabab kérdésében felmerült differenciák eloszlására a hatóságokhoz intézett. A vasút üg jelenleg stádiuma az, hogy a város közönségének újabb határozatot kelhözni a már egy ízben kétséggel megajánlott szükséges hozzájárulást illetőleg. A közgyűlés által a vasútépítés ügyében kiküldött bizottság a közgyűlést megelőzőleg tegnap folyó hó 19-én vette tárgyalás alá az ügyet, mely bizottság tárgyalására az engedélyes társaság is meghívott. A folyó hó 22-én megtartandó rendkívüli közgyűlésnek tárgya lesz még — ami szintén igen fontos — a városi rendőrkapitányának a túzóltólétszám emelésére előterjesztése, továbbá tárgyalatni fog a közegészségügyi bizottságnak a városi jégszükséglet beszerzése tárgyában a városokhoz intézett javaslata. A közgyűlés többi tárgya közterületvételei és magántermészetű ügyek.

Iparos tanonciskolák! Az iparosoknak szakszerű művelésére szolgáló intézkedése a kereskedelmi kormányának az iparos tanonc iskolák létesítése, felállítása. A kereskedelemügyi miniszternek a mult héten kelt 2218 I. B. számú újabb rendelete szerint nem csak a városok, hanem a községek is köteleztettek az iparos tanonciskolák felállítására ott, hol az iparostanocok száma eléri az ötvenet. Ezen az ipari fejlődésünkre igen czélirányos rendelkezés szerint a vármegye alispánja megrendelte a járásokban és községekben a tanocok összeírását, illetve felhívta az előjáráságo-

mát pedig kár a fiókban pihentetni. Legmeddőbb pályá jelenleg a tanítóé és a posta. — meg a vasuti — hivatalnoké — pályá, amely annyira tűzszóft, hogy annak akinek nincs jó pártfogója, 10 — 15 évig is el kell várnia, míg kinevezik.

Es még egyet; a házasságra való kiltetés ne legyen kerékkötője a hivatásra készülő nőnek, hanem buzdítója és serkentője. Gondolják meg a nők, hogy az alapos képzülésükkel és tudásukkal a férjnek nemcsak szerető felesége, hanem hűséges segítő bajtársa is lehetnek mindenkor baj és gond közepette. Ha a férfi meggyőződik róla, hogy a nőben segítőtársára lel, akkor ő is könnyebben fogja magát rászánni a házasságra és nem keresi a sorsán való könnyítést egyedül a gazdag menyasszony megszerzésében.

A. T.

legtöbb nő csak átmeneti foglalkozásnak tekintsi s nem is készül rá kellő alaposággal. Sajnálják azt az időt, fáradságot és költséget, amelybe az alapos kiképzés kerül. Az olyan pályát például, amelyre 4-5 évig kell készülni, ha csak lehet elkerülik. Azokat a pályákat szeretik a legjobban, amelyre rövid időn belül elkészülhetnek. Elvégzik a polgári vagy felsőbb leányiskola 4 osztályát, a legjobb esetben a kereskedelmi iskola egy éves folyamát, vagy végig hallgatnak 1 — 4 rövidlehetű kurzust és ezzel be is fejezik kiképzésüket. Csak természetes, hogy ilyen kevés képzülésvel nem boldogulhatnak kellőképpen a kenyérkereső-pályán, hanem vagy leszorulnak róla egészen, vagy pedig csak az alantasabb munkakört tölthetik be rajta.

Kiváló szakemberektől hallottam, hogy Magyarországon majdnem ötven százalékkal nagyobb a kereslet a keülenen kiképzett női munkás iránt, mint a kínálat. Elsőrangú cégek kijelentették, hogy kénytelenek külföldi portékat vásárolni és idegen munkaerővel dolgoztatni, mert idehaza hiányzik az alaposan képzett női munkás. Alapos tudás nélkül nem lehet semmiféle pályán boldogulni. Ne sajnálják tehát a nők a teljes

kat és elsőfoku iparhatóságokat, hogy erre vonatkozó jelentésüket 30 napon belül terjesszék be az alispáni hivatalhoz.

Mezőgazdasági bizottsági ülés. Jászberény város mezőgazdasági bizottsága *Konczek* polgármester elnöklésével tegnap délután ülést tartott a város székhéza kis tanács termében, melyben a bizottság hatáskörébe utalt gazdasági ügyek nyertek elintézését.

A borértékesítés szervezése*)

Olyan borszakértők, kik bejárták az ország összes borvidékeit, a következőket állapíthatják meg: 1. Nincs az országnak olyan borvidéke, ahol kifogástalanul szüretelének és kezelnek a bort. 2. A csekély borfogyasztásról mindenütt panaszkodnak. 3. A borértékesítésnek termelői alapon való szervezésére kevesen gondolnak és még kevesebben értenek hozzá.

Annak, hogy a gazdák a bort nem szüretelik és kezelik a modern pincegazdaság követelményeinek megfelelően, hanem úgy, mint 100 évvel ezelőtt, az a természetes következménye, hogy megközelíthetőség sem természetnek, illetőleg kaphat oly jó és tiszta piacképes bort, mint a minőt előállíthatnának. Ez persze azután az árában érthetően kifejezésre jut.

A csekély borfogyasztásnak oka az előbb mondottakon kívül az is, hogy sürűn hamisították egyes lelkiismeretlen emberek a bort. Nem csoda, ha ilyen körülmények között a nagyközönség elfordult a bortól, amely pedig hajdan nemzeti itala volt a magyarnak és a sörház pártol.

De más oka is van a csekély fogyasztásnak. A horribilis boritaladó, ez az ok, amely nemcsak túlmagas, nemcsak igazságtalan, de azoknál behajrási módja is egyszerűen a középkorba való.

A csekély fogyasztásnak még egy további oka, hogy maguk a termelők boruk ismertetése és terjesztése érdekében nem tesznek semmit sem. Hányan vagyunk, akik borárjegyzéket küldünk szét? Hányan hirdetjük az újságokban szőlőnket és borunkat? Hányan vagyunk arra kaphatók, hogy mintákat is küldjünk termésünkben? Olyan kevesen, hogy szinte az újjunkon tudnók ezeket összeszámlálni. Azért hát elsősorban önmagunkra vessünk. Borunk csekély kelendőségének főként mi magunk vagyunk az okai.

Végül a borértékesítés szervezéséről kell szólnunk. Ezen a téren nálunk eddig szintén nem történt semmi. A német, osztrák, tiroli stb. termelők már rég érzik a szövetkezetbe való tömörülés áldását. Minden évben biztosan és megfelelő áron képepek természetért értékesíteni; nem kénytelenek kényszereladásokba belemenni, mert a szövetkezet szüretkor többnyire teljes értékben megváltja a tagoktól a termést; a szövetkezet későbbre tolhatja ki a szüret idejét, minék folytán a minőség javulását segíti elő; a szövetkezet szakavatott pincemestert alkalmazhat, tehát modern kor követelményeinek megfelelő bort állít elő; végül a szövetkezet új fogyasztási piacokat hódíthat szőlőnk és borunk számára, mint a milyenekül a bort nem termelő vidékek lakossága, a fogyasztási szövetkezetek, a fiztői étkezdék, kaszinók, kórházak, vasuti vendéglők stb. kínálkoznak.

A szövetkezeteknek ezen előnyeirel azt hiszem, alig van tudomásuk a szőlőgazdáknak. Csak egy példát emelek ki. A maysochosi (németországi) pinceszövetkezet 800000 márká évi forgalmat csinál. Tessék elképzelni, hogy az mit tehet a termelők érdekében. És Ausztriában és Ti-

rolban is vannak gyönyörűen prosperáló pinceszövetkezetek.

Csak hogy a németek, osztrákok és tiroliak a pinceszövetkezetek megalakításánál a következőket tartják szem előtt: 1. Csak teljesen megbízható embert fogadnak fel tagul. 2. A németek javarészt korlátlan felelősséget állapítanak meg, az osztrákok és tiroliak 10 vagy 20-szorosot. 3. A reggie-költséget a minimumra redukálják; többnyire úgy van, hogy egyes ügybuzgó szőlőgazdák ingyen végzik a könyvelői és pénztárosi teendőket, vagy legfeljebb pár aranyat kapnak jutalmul. 4. Szigorúan ügyelnek arra, hogy a tagok csak ép és egészséges szőlőt szállítsanak be a szövetkezetbe. A minőséget megfelelően honorálják. 5. A szövetkezet jó hírnevére minuciózus gondnal és lelkiismeretességgel ügyelnek. Megbízhatóságához a kétségnek még az árnyékát sem hagyják féni.

Ezen szempontok szigorú betartásában rejlik a nyitja annak, hogy külföldön miért prosperálnak oly szépen a pinceszövetkezetek.

Ezek után azt a kérdést tesszük fel: mit csinálhatnánk mi ezen a téren? Remélhetjük-e, hogy ha mi alakítanánk ily borértékesítő szervezeteket, hogy azok éppoly jól prosperálnának, mint a külföldiek? Határozottan azt merem rá felelni, hogy igen. Ennek azonban legfőbb feltétele, hogy a pinceszövetkezet helyes alapon alakításuk meg.

Ennek pedig az a legcélravezetőbb módja, ha a földművelésügyi miniszter által kiadott „Alapszabálymintát” vesszük alapul, amelyet bárki ingyen szerzezheti be a szőlészeti felügyelőktől vagy gazdasági egyesületektől. Az a szövetkezet, amely azon az alapon alakul meg, nem csak reális alapon fog nyugodni, hanem a következő nagy kedvezményekben is részesül a földművelésügyi miniszter részéről:

1. A miniszter ingyen tervezeti meg, ha szükséges, a préház és pince terveit; 2. Egy vándor pincemestert küld ki a szövetkezeti pince és préház felszerelésére. Szintén díjtalanul.

3. A pince és préház összes felszerelési tárgyait (hordókat, kádakat, préseket, szivattyúkat stb.) vagy kölcsönbe, vagy ajándékba adja a szövetkezetnek.

4. Ha a tagok ezek fölött a felszerelési tárgyak fölött rendelkeznek, 15000 K-tól 30000 K-ig terjedő kamatmentes kölcsönt, esetleg államségélyt utal ki a szövetkezetnek.

5. Bármikor szaktanácsal látja el a gazdákat.

6. Az ezen alapszabály alapján megalakuló szövetkezetnek az országos központi hitelszövetkezet megfelelő hitelt folyósít.

A pinceszövetkezetek megalakítása tehát ezzel lényegesen meg van könnyítve. Most tehát csak a termelőknél mulik, hogy megalakítsák-e ezeket vagy sem? Az élelmes szőlőgazdák meg fogják alakítani. A maradiak továbbra is sopánkodni fognak és nem tesznek semmit sem.

Tessék ezt az előnyös helyzetet kihasználni. De nem holnap, hanem — ma. Amikor még nem késő a mikor a baj, az értékesítési mizériák nem oly nagyok még, hogy azoknál már semmivel sem lehet segíteni.

L. A.

45.400 koronás postalopás.

Eddig még föl nem derített postalopás tartja igazolomban a jászberényi és szolnoki postahivatalok egész személyzetét s a szenzációra éhes hirharangok fantáziájában már megnövekedve, 80—90 ezer

koronás sikkasztásról keringenek rémhírek. A valóság pedig teljesen megbízható forrásból vett értesülésünk szerint a következő:

F. hó 16-án szerdán délután a Jászkerületi Népbank egy drb. 40.000 koronás, a dohánybevéltó hivatal egy drb. 400 koronás, a postahivatal egy drb. 5000 koronás pénzeslevelet akart elküldeni. A jászberényi postahivatal az ilyen küldeményeket a Szolnok 2. sz. pályaudvarnak rovatolja. A három drb. pénzes levelet még két más érték küldeményrel összecsomagolva az illető soros postafisztál két szolga előtt szabályszerűen bezárattott a postaszákba, melynek lakatja a postahivatal helyi és kelti bélyegzőjével s a hivatalnak aláírásával ellátott zárócédulával fődítik be. A 2 szolga a tisztviselőtl átveve a pénzeszakot, azt egy két kulccsal zárható vasládába helyezte, melynek egy-egy kulcsa az illető postaszolgáknál szokott lenni. Az este 9 óra 45 perckor induló vonathoz való szállítás idejéig megörzés végett ők vették át most is a zsákat. Vasuthoz induláskor ők ketten vették ki a ládából, egyikük a postakocsival kivitte az állomásra, ott átadta a vasuti posta egyszerű szolgájának, aki felbontatlanul adja le Szolnokon éjjel 11 órakor. Amint ott a postaszakot felbontották rovatlap nélkül találtak két értékűküldeményt. Másnap 17-én reggel a szolnoki pályaudvari hivatal telefonon jelentette a jászberényinek, hogy 2 csomag érkezett, de hiányzik a kísérő rovatlap. Innen azt a választ kapták, hogy a rovatlap becsomagoltott, de nem két darab, hanem öt darab pénzesküldemény volt a zsákban. Minthogy pedig a három darab pénzeslevél hiányzott, rögtön megállították, hogy 45.400 koronás lopás történt. A helybeli postahivatalban megbízható tanuk vannak arra is, hogy az öt darab pénzes küldemény összecsomagoltott s a zsákba lett helyezve s az is tanuvalomás van, hogy a szabályszerűen kiállított rovatlap a zsákba tetetett. S ezen felül még a szolnoki postahivatal jelentette a kapitányságnak, hogy a zárócédulát rögtön gyanusnak találták. A nyomozás közben a szolnoki és jászberényi rendőrkapitányság által épp úgy, mint a postagazgatóság által megindított. A gyanu két irányba indul. Egyik a Szolnokig tartó úton vagy ott keresi a tettest, a másik a jászberényi postaszolgák között.

Mi óvakodunk a legkisebb gyanúsító vélemény megköckéztetésétől is, mert egy megfontolatlanul odavetett szó becsületes emberek hírnevét is gyanúba sodorhatja. De nem tudjuk elfojtani csodálkozunkat két dolog fölött. Egyik az, hogy szinte könnyelműségnek látszik az oly pedáns pontosággal dolgozó postafisztál: oly horribilis összegeket, aminő egy szegény ember előtt 45.000 korona, egyszerű postaszolgákra bizni itt is és a vasuti kocsiiban is. A másik dolog, ami fölött nem tudunk laikus ésszelis eléggé bámulni, hogy a 16-án este 6 és 11 óra között elkövetett lopás ügyében a nyomozást a kiküldött titkár 18-án tartja Szolnokon s az nap este érkezik hozzánk, holott — ha van itt alaposan gyanúsítható egyén — szerintünk a házkutatást rögtön fogatosítani kellett volna, mielőtt az esetleges tettes a lopott pénzt kellő és biztos távolságban levő helyen elrejtethet.

A mai napon nyert értesülésünk szerint a postahivatalnál a péntek este 7 órakor beérkezett Dr. Horváth a postagazgatóság rendőri osztályának titkára tartotta meg a vizsgálatot s a nyomozás ügyében éjjel 11 óráig eszközölte a postai alkalmazottak kihallgatását. Az éjbe nyuló tüzetes vizsgálat során még nem merült fel olyan gyanu, hogy a rendőrségnek letartóztatást kellett volna eszközölnie.

A tegnapi napon egy Szolnokban, mint a mozgópóstán, valamint a helyi pos-

*) Melegan ajánljuk a fenti sorokat különösen szőlőgazdáink fig. elmébe.

tahivatálnál még folyton tartott a vizsgálat, az érdekeltek és tanuk kihallgatása. A tegnapi délutáni 2 órai vonattal érkezett meg Dr. *Millasevich* Sándor szolnoki kir. főügyési helyettes, aki átvette nyomban a vizsgálat, illetve nyomozat vezetését, a postahivatalt főnöki szobájában.

A kihallgatott tanuk számszerint négyen — valamennyi postai alkalmazott — vallomásukkal igazolták, hogy a 3 pénzes levél indításának kezelését végző postatiszt: mint ügyeletes az elveszett pénzbűszségezt tartalmazó leveleket a többi küldeményekkel együtt a pénzeszsákba beletette és azt a szokásos módon lezárva, a zár felső oldalán levő ellenőrző-lemezt saját kezirásával látta el.

A késő délutáni órákban még egyre tartott a nyomozás — ennek során Cseke János postaszolgálat, előzetes őrizet alá vették a rendőrségnél, miután a vasúti állomásnál tartották szemlét. Az esti órákban érkeztek állítólag detektívek a nyomozás elősegítése céljából. Ugyancsak mozgósítva lett a mai napon már a csendőrség is. Lapunk zárta a szenzációs postaloportás ügyében még nem tudunk biztos eredményt.

A vizsgálat eredményét kíváncsian várjuk s csüörtörki számunkban a nyomozásról alapos tudósítást hozunk.

Van Isten.

Az Amerikában megjelenő és az egész világon elterjedt „*New-York Herald*”, amelyre még a legjobb akarattal sem lehetne ráfogni: hogy a vallással valami sokat törődik, részletesen leírta az istentagadásáról ismert *Whytney* feltűnő halálát, amely mindenkit ijedséggel és borzalommal töltött el.

Whytney egy barátiból és ismerőseiből álló nagy társasággal volt együtt Baltimore egyik vendéglőjében.

Beszélgettek egyről-másról, rátértek a vallási dolgokra is és végül mint minden a vallást érintő vitakozásnál, itt is akadt valaki, aki fölvetette a kérdést: „van-e Isten?”

Dicséretére legyen mondva a társaságnak, nem akadt közöttük egy sem, aki Isten létezését tagadta volna, egyedül *Whytney* volt az, aki heves szavakkal támadta meg a kereszténység alapítását és beszédét a következő istenkáromló szavakkal végte: „Hogy nincsen Isten, azt én be fogom bizonyítani azonnal, mert most itt előttem felhívom azt a mindenható Istent, hogy ha csakugyan létezik, sújtsa engem halállal ebben a pillanatban. De azt nem fogja tenni abból az egyszerű okból, mert nincs Isten.”

Míg végezte be az Istent kihívó beszédét, holtan rogyott össze.

Megrémült társai, akik között orvosok is voltak, minden lehető elkövetek felélesztésére, de abban már az életnek semmi nyoma sem volt.

Ez az esemény óriási feltűnést keltett egész Baltimoreban és nagyon megapaszította az istentagadók számát.

UJDONSÁGOK.

— **József Főherceg úr** ő császári és királyi fensége főudvarmesterei hivatalától a következő nagybecsű sorok érkeztek a tegnapi postával lapunk felelős szerkesztőjéhez:

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Ő cs. és kir. Fensége *Augusta főhercegné* a „*Jász Újság*” folyó évi

március hó 10-iki számában foglalt kedves megemlékezésért szívélyes köszönetét kifejezni méltóztatott.

Kütnő tisztelettel

Budapest, 1910 március hó 17-én,

Gróf Szapáry sk.
főudvarmester.

— **A nagyheti ajtatosságok** sorrendjét olvasóink kedvéért a következőkben adhatjuk: Márc. 20-án d. e. 9 órák a főtemplomban barokszentelés, körmenet, virágvasárnapi passió éneklés. D. u. 1/2 3-kor szent olvasó, utána szentbeszéd. Márc. 23-án, nagyszerdán d. u. 3 órák lamentáció. Márc. 24-én, nagycsüörtökön d. e. 8 órák ünnepi szentmise, d. u. 3 órák lamentáció. Márc. 25-én, nagypénteken d. e. 8 órák csonka mise, utána szentbeszéd, d. u. 1/2 2-kor körmenet a barátokhoz, — hol prédikáció, onnan a szentkúti templomba vonul a búcsújárás, s onnan vissza a főtemplomba s 1/2 4 órák lamentáció. Márc. 26-án, nagyszombaton d. e. 1/2 7-kor tűz — husvét gyertya, — s keresztút-szentelés, 8 órák szentmise, d. u. 6 órák feltámadási szertartás és körmenet. A virágvasárnapi passiót, a lamentációkat és a nagypénteki fölséges zenéjű Mizereré-t a kat. kör énekkara fogja énekelni, amire külön felhívjuk a figyelmet.

— **Sándor és József napok.** A kalendárium vezetését két tavaszi napjai a *Sándor és József* napok. Mint minden évben, úgy most sem feledkeztek meg a jó barátok és tisztelők a nevezetes napokról. Így *Balogh Sándor, Tarnay Sándor, Mallár Sándor, Elefánty Sándor, Vadassy Sándor és Kadét Toth Sándor* bányánknál ülték meg vígan, illetve dús asztalok mellett a Sándor napot. Másnap, tegnap József napján pedig társas életünk szintén kedvelt, illetve előkei tagjainál *Mallár József, Hainzl József, Bary József* tanár, lapunk jeles-tollu munkatársa, *Dr Szabó József* bankigazgató, *Holtzer József, Haraszthy József* gaz. iskolaigazgató, *Kovács József* kir. anyakönyvezető-helyettes és *Dobóczy József* városi számvevőnél adták le a tisztelők és jó barátok a névnapi üdvözléseket.

— **Ünnepáthelyezés.** Az idén márc. 25-ike éppen Nagypéntekre eső *Gyümölcsölt Boldogasszony*, ünnep saját napjáról áttétetik április hó 4-ére, fehérvasárnap után való hétfőre úgy egyházi, mint világi vonatkozásaiban.

— **Adomány és köszönet.** A jászberényi áll. főgimnázium ifjúsága javára a helybeli pénzintézetek a következő adományokat voltak kegyesek megszavazni: a Jászkerületi Népbank 20 K. pályadíjat és 50 tehát 100 K. jutalomdíjat, a Jászági Hitelintézet 20 K. gyorsító és 20 K. matematikai jutalomdíjat, továbbá 100 K. segélydíjat a VIII. osztályt végzett jászberényi tanulók számára; a Jászági Gazdasági Takarékpénztár 50 K. adományt a Segítő Egyesület javára. Fogadják a nemes lelkű adományokért ifjúságunk nevében a tanári testület hálás köszönetét. Jászderényben, 1910. márc. 17-én. Szombathy István kir. igazgató.

— **Márciusi ünnepélyek a reformátusoknál.** Március 13-án az iskola nagy termében volt az ünnepély, mely alkalommal a gyermek-dalárda kurucdalokat

adott elő, az ifjak szavaltak. Simon Ferenc lelkész pedig igen szép beszédet mondott. Március 15-én a templomban volt ünnepélyes istentisztelet alkalmi imával, mely a közös magyar imádságnak, a Himnusznak éneklésével végződött.

— **A közp. kat. kör** alapszabályainak 2. §-ában egyik céljúl tűzte ki a Jászberényben és vidékén lakó katolikusok *anyagi érdekeinek előmozdítását. . . . a népjóléti mozgalmak kezdeményezését* is. A harmadik §-ban pedig szóról-szóra ez olvasható: „A kör a termelési, kikészítési és értékesítési szakismeretek terjesztésére alkalmas előadásokról, tanfolyamokról gondoskodik. . . . *A népjóléti mozgalmak, minők a közös termelés, beszerzés és értékesítés előmozdítani igyekeznek.*” Szórakoztatáson, szellemi művelésen kívül tehát alapszabályszerű kötelessége a körnek tagjai *anyagi előmenetelén, boldogulásán is munkálkodni, ha csak az a paragrafus nem szemfényvesztő frázis. Mult számunkban felhívjuk a szőlősgazdák (értendő a kör tagok) figyelmét a biztos forrásból rendelkezhető részgaléria. Ma pedig birtokosaink figyelmébe ajánljuk, hogy azon kortagok, akik megrendeléseiket a kat. kör útján, mint a Magyar Gazdaszövetség testületi rendes tagja útján teszik meg, az Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvénytársulatnál gőzcséplő gépezetek után 18% gazdasági ipari üzemek céljaira szolgáló ugynevezett félstabil gépek után 15% kisebb fajta gépek és eszközök után 25% kedvezményt nyerneik és takarítanak meg az árjegyzéki árból, továbbá a pénz előleges beklüdeése vagy utánvétel mellett a Magyar Mezőgazdák szövetségétől árukat rendelhetnek. Ezek a kortagoknál alapszabálybiztosította jogaik.*

— **A posta és a közönség.** Az U. L. március 16-iki számában olvastuk, hogy *Hieronymus* Károly kereskedelmi miniszter felszólította a postahivatalok vezetőit és a postamestereket, hogy a szolgáltatott teljesítő alkalmazottakat ne foglalkoztassák mellék-munkával s figyelemztessék őket, hogy a közönséget ne várakoztassák sokáig, hanem amint jelentkeznek, gyorsan szolgálják ki. A mi postahivatalunknál is boszontóan mizerábilis állapotok vannak a pénz be- és kifizetési osztálynál. Pénzutasványok felvételét, kifizetését, a postatakarékpénztári kivétel és betétkelést, a hosszadalmas csekklapok felvételét egy ekkora városban, oly nagy forgalomnál 1 mond egy szél embernek kell ellátnia. Hát ha 6 keze volna, mind a hatot egyszerre foglalkoztathatná. De mivel csak kettő van, a közönség a hivatalnok bármely gyorsiparkodása dacára is félórákig, sőt hónapok elején órákig is várhat, míg dolgát végezheti. Kivánatos volna, hogy az utalvány osztálynál két hivatalnok szolgálja ki a közönség érdekeit, hogy oly óriási munkatorlódás benn, hosszas várakozás künn elkerülhessen legyen.

— **Az utolsó böjti felolvasás** a közp. kat. körben ma délután 5 (öt) órák orok lesz, midőn vetített képekkel illusztrálva előadását, *Erdős András* plébános-elnök fog *Krisztus alakjáról* értekezni, amint különféle világhírű festő- és szobrászművészek, iskolák különféle felfogásban ábrázolták. — A gyönyörködtetőnek ígérkező előadásra kortagokat, családjakat és vendégeket szívesen lát a kör vezetősége.

— **Tűz.** Pénteken délután háromnegyed 5 órák orok tüzet jeleztek az őrtoronnyból, mely alkalommal Mag Péter IV-ik kerületi csillag utcazi 15-ik szám alatt levő

háza gyulladt ki belülről és égett el a tetőszerkezet teljesen. A tűzoltói készenlét idejében vonult a helyszínre Bathó rendőrkapitány tűzoltó parancsnok vezetésével. A tűzoltóknak sikerült a ház közelében levő házakat és melléképületeket megmenteni. A káros cipész mester ember s alig két hete, hogy a házat vette.

— **Vak tűzi lárma.** Tegnap délután 2/4, 2 óraker az első kerületben tüzet jelzett a ronnyór Tüz volt is, azonban nem olyan, amit oltani kellett volna, mert éppen a tűzoltó parancsnok kertjében a hernyókat égették s így csakhamar meggyőződésen a tévedésről, abban hagyta a harangok félreállítását. A toronyór tévedésének van haszna, amennyiben ez az eset figyelmeztetés arra, hogy a gyümölcsfákkal rendelkező gazdáknak lássanak hozzá a hernyózáshoz.

— **Postások bálja.** A helybeli m. kir. posta- és távirdaalisztek és szolgák e hó 28-án zártkörű táncestélyt rendeznek *Polgár Vince* m. kir. posta- és távirada s.-ellenőr védnöksége alatt a „Pannónia”-szálloda termeiben, melyre nézve a meghívókat a héten küldötték szét. A derek postásaink — tekintettel arra, hogy ritkán szoktak eféle dolgokat rendezni, — megérdemlik a közönség pártolását.

— **Meghaltak a múlt héten:** Csák Lajosné Verner Mária 25 éves, Montvai Imréné Babucs Terézia 29 éves, Kelemen Jánosné Bontovics Mária 55 éves, Velkei Istvánné Rendek Anna 57 éves, Gerőcz Ferenc 4 éves, Pege Erzsébet 17 éves, Kis István 81 éves, Jankovics Sándor 6 hóapos, Molnár Mária 12 óras, Török István 10 éves, Maresik Pálné Csirke Anna 86 éves, Kis Sándor 3 éves, Szivós László 26 napos, Balogh László 9 hónapos korában.

— **Született a múlt héten:** Hájos Miklósnak leánya Erzsébet, Magyar Józsefnek leánya Klára, Krupa Jánosnak leánya Mária, Szikra Dezsőnek fia Dezső, Szalai Imrénének fia István, Gedei Andrásnak leánya Klára, Keller Bélának leánya Erzsébet, Káposztás Istvánnak fia István, Sas Erzsébetnek fia László, Horti Istvánnak fia József, Ács Jánosnak fia János, Varga Pálnak leánya Margit, Molnár Jánosnak fia János, Cserta Istvánnak fia István, Tábi Istvánnak leánya Erzsébet, Molnár Istvánnak leánya Margit, Ménkü Mihálynak leánya Margit, Balogh Péternek fia László, Píroska Andrásnak fia József, Barna Istvánnak fia István, Bugyi Jánosnak fia József, Molnár Istvánnak leánya Mária, Sisa Márkusnak leánya Ilona, Kövér Józsefnek leánya Mária, Pártány Istvánnak leánya Rozália, Kaszás Mihálynak leánya Ilona, Szalóki Gyulának leánya Ilona, Kalocsa Pálnak fia József.

Husvétí

képes-lapok
e legszebb kivitelben és a legolcsóbb áron PESTI PÉTER papirkereskedésében kapható.

Redler

József

ajánlja a nagyérdemű

közönség szives figyel-

mébe elsőrendű

BUTOR-

raktárát.

Jászberény, Kállai-hid u. 5.

Hirdetések

felvételnek a laptulajdonosnál

Darányi Ferencznel
és lapunk nyomdájában

PESTI PÉTER-nél.

Az apróhirdetést se tesék figyelmen kívül hagyni, mert az is arra vall, hogy **legolcsóbb** áron akarjuk a nagy közönség

üzleti, kereskedelmi, adás-vételi, tanonc-szerzési vagy bármi más céljait elősegíteni.

Még Jászberényben nem volt rá példa, hogy 50 fillérért leközljék egy háztulajdonosnak, hogy a háza eladó.

Zöbbszöri hirdetésnél óriási árengedmény.

A laktanya közelében

lucernaföld kiadó nyári használatra tetszés szerinti részletekben. Bővebben meg-tudható **Vallus István** tulajdonosnál.

Egy üzlethelyiség

JÁSZAPÁTIN, főutca 436 szám alatt kiadó, esetleg a ház e1adó. Bővebbet a tulajdonosnál: **Gulyás Kálmán**-nál.

Felhívás!

Tisztelettel van szerencsénk felhívni a t. kereskedő- és hirdető-közönség szives figyelmét **LAPUNKRA**, miután első évnegyedben mint mutatószámot

2000 példányban

küldjük szét a megyében s így legjobban kifizeti magát a lapunkban közölt hirdetés.

És tekintettel erre, **olcsó árban** teszünk közzé hirdetést, mint bármelyik hetilap.

Tessék elolvasni!

Legolcsóbb árak!

Miért legolcsóbb?

Mert 2 gyorsajtóval és 5 segédgéppel van felszerelve üzletem.

Banki

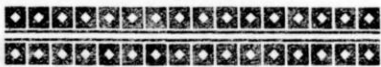
és üzleti könyvek

előzetes megrendelésre eszközöltnak, szavatosság mellett

Pesti Péter

könyvnyomdája, könyvkötészete és papírkereskedésében

Jászberény, Vásár-utca 2. sz.

Pénzt

takarít meg, ha

heti és napilapokra

Pesti Péter

könyvnyomdájában fizet elő. Az utalvány bélyegköltséget a cég viseli.

Bámulatos

választékban kaphatók

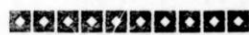
levelpapírosok.

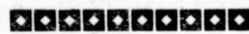
PESTI

PÉTER

JÁSZBERÉNY.

Könyv-, papír-,
író- és rajzser-
kereskedés.

Könyvnyomda.
Tömöntöde.
Könyvkötészet.

„JÁSZ UJSÁG”

kiadóhivatala.

Ma már súlyt helyez mindenki a

formára.

A
legszebb kivitelben

készülnek

Pesti Péter

könyvnyomdai műintézetében
JÁSZBERÉNYBEN.

Lakodalmi és bál meghívók, eljegyzési kártyák, névjegyek, gyászjelentések, iskolai értesítők nagyobb művek és minden nyomdai szakba vágó munkálatok.

Kaszinók, körök és egyesületeknek árendemény!

Rendkívül olcsó árak!

Lelkiismeretes kiszolgálás!

Gramofonok

mindent felülmuló, kizárólag eredeti elsőrangú gyártmányok legolcsóbban kaphatók

Pesti Péternél Jászberény. Nagy kétoldalú lemez 2.80 fillér.